

ת"פ 48036/03/16 - מדינת ישראל נגד בן סולטן

ת"פ 48036-03-16

בית המשפט המחוזי

בירושלים

13 יולי 2017

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

בן סולטן

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד דוייק

הנאשם ובא כוחו, עו"ד פוליטי

גזר דין

1. כללי

הנאשם הורשע בגרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335 לחוק העונשין.

התמונה הראייתית הכוללת נפרסה בהכרעת דינו של בית משפט זה מיום 2.3.17. לא נמצא טעם לחזור על פרטי העבירה והנסיבות בהן בוצעה, ואסתפק במתן ביטוי לכך, שבמוקד מעשי הנאשם מספר דקירות באמצעות סכין בה פגע במתלונן (הגם שסירב המתלונן להעיד), וכי נקבע עוד במסגרת הכרעת הדין, שאך כחוט השערה היה בין הנאשם לבין עבירה על סעיף 329, החמורה, כידוע, מזו בה הורשע הנאשם.

2. עמדת המאשימה

עמוד 1

עמדת המאשימה, למאסר ממושך לריצוי בפועל ובתוך כך נתן בא כוחה הנכבד ביטוי גם למתחם הענישה הראוי לטעמו - בין 30 לבין 60 חודשי מאסר. בנסיבות העניין, לתפיסתו, ראוי לסמן את עונשו של הנאשם סמוך לאמצע המתחם, והנכון הוא להורות, על פי הנטען, על ארבע שנות מאסר לצד רכיבי ענישה נלווים.

במקביל צוין עברו הפלילי של הנאשם שלחובתו שתי הרשעות. אחת, על סעיף 94 לחוק השירות הצבאי, ובגבול שורת הדין, במסגרת גזר דין זה, אניח לכך, ואולם, הורשע הנאשם גם באחזקת סכין בניגוד לסעיף 186(א) לחוק העונשין, והגם שמועד גזר דינו באותו הליך קודם מאוחר למועד בו בוצעה העבירה דנן, בוצעה אותה עבירה קודמת קודם לכן, ונטען שגם לכך יש לייחס משמעות.

3. עמדת ההגנה

טיעוני ההגנה כוללים מספר רכיבים. תחילה, ביחס למתחם הענישה, לדעת בא כוחו הנכבד של הנאשם ראוי למתחם שיוצב על הטווח שבין שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, ועד, לכל היותר, ל-40 חודשי מאסר. עוד נטען למקומו המיוחד של הנאשם במשפחתו כמי שתומך באחיו הצעיר שמצבו, אם ננקוט לשון המעטה, מן המורכבים, ואף נסיבות ביצועה של העבירה דנן קשורות להתדרדרותו. אף צוין שהגם שהנאשם כבן 22 קרוב הוא למעמד שהוכר לאחרונה כ"בגיר צעיר". נטען רבות, לרבות על יסוד נתונים הגלומים בתסקיר שהוגש לבית המשפט, למצבה המורכב של המשפחה, מצב דברים שבעטיו נדרש הנאשם ליטול אחריות לשלומו של אחיו הצעיר, ובהמשך לכך למחיר הצפוי למשפחה, ככל שיחמיר בית המשפט בעונשו של הנאשם. בד בבד, נטען לנסיבות ביצוע העבירה, נושא שאדרש גם אליו בין היתר בשל תמיהה מסוימת שיש בקרבי כלפי טיעון זה בנסיבות הרלוונטיות.

4. תסקיר וטיעונים מהמישור האישי

על שולחן בית המשפט הונח, לבקשת ההגנה, גם תסקיר שנערך על ידי שירות המבחן. במצוות החוק אמנע מציטוט האמור בתסקיר ואסתפק במתן ביטוי למסקנה אשר, דומני, מקובלת הייתה במידות משתנות על שני הצדדים, והיא, כי ניתן להגדיר את התסקיר כאמביוולנטי. ובפשטות הדברים, יש בתסקיר כדי ללמדנו אודות נסיבות חיים עגומות, ופעמים נכון ליתן לכך משקל מסוים במסגרת גזר הדין, אך מנגד, אתקשה לקבוע שיש בתסקיר כדי ללמד על נאשם שביצע תפנית דרסטית לכיוון השיקומי, ובמידה שראוי לייחס לה משמעות חריגה במכלול

השיקולים. לצד התסקיר, הוגשו לבית המשפט גם מסמכים המלמדים על עבודה סדירה של הנאשם בחודשים האחרונים ואסמכתאות בעניין מצבו הפסיכיאטרי שבמישורים מסוימים הוא מעט מורכב. לא ארחיב במישור זה, ולא רק בשל כך שצדק ב"כ המאשימה כשביקש לפקפק בקבילות המסמכים. מצב פסיכיאטרי מורכב אינו בהכרח נימוק לקולא באשר, ככל שאכן קיים מצב כאמור ויש לו חלק בנסיבות שבעטיין הגיע הנאשם לבצע את העבירה, כך יש בדברים גם כדי ללמד על המסוכנות לציבור, שהרי אם זה מצבו של הנאשם, ואם יש בו כדי להביאו לעבירות שכאלה, לכך גם משקל לחומרה. ולכל היותר, בנסיבות אלה, תהא מסקנתי ביחס לתסקיר שהוא אמביוולנטי, תקפה גם כלפי הטיעון במישור הפסיכיאטרי.

5. הדין המסכם

א. תחילה נדרש בית המשפט לתת ביטוי לחומרת העבירה שבמרכזה פציעה, אגב מספר דקירות באמצעות סכין, נושא שאף בית המשפט אמר עליו את דברו ולא אחת:

התופעה הפסולה של שימוש בנשק קר במהלך תגרות אלימות ולמטרת פתרון סכסוכים - שזכתה בפסיקתנו לכינוי 'תת תרבות הסכין' ראויה להוקעה מכל וכל ועליה לגרור בצדה ענישה מחמירה ומרתיעה.. בהתאם, בית משפט זה נתן דעתו לא אחת לחומרה הרבה שיש לראות מעשים מעין אלה. כפי שציינה חברתי השופטת א' חיות, 'תופעה נלוזה זו שהפכה שכיחה מדי במקומותינו והקלות הבלתי נסבלת שבה נעשה שימוש פוגעני ולעיתים קטלני בסין, מחייב תגובה עונשית הולמת שבמרכזה יעמדו שיקולים של הרתעה וגמול' (ע"פ 9184/06 מדינת ישראל נ' כהן, פסקה 17 (19.9.2007).. עמד על כך השופט י' דנציגר באחת הפרשות: 'קיים אינטרס ציבורי מובהק וחד משמעי בהרתעת היחיד והרתעת הרבים מפני נקיטה בדרך של כוח ואלימות ליישוב מחלוקות וסכסוכים תוך שימוש בנשק קר. המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש בסכין לשם פתרון מחלוקות וסכסוכים. יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להלחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה [..] זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח (ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן, פסקה 21 (10.11.2009)) [ע"פ 2988/14 מדינת ישראל נ' פלוני, 26.1.2015; וראה גם: ע"פ 935/14 איגור אוסטרוביץ נ' מדינת ישראל (30.11.2014); ע"פ 66971/13 אושר עמרן ואח' נ' מדינת ישראל (23.9.2014); ע"פ 5460/12 רחמים נ' מדינת ישראל (1.5.2013)]

חוששני שיש ממש גם בהערת בא כוח המאשימה, שאך כפסע היה בין פרשתנו לבין כתב אישום חמור שבעתיים, לו היו פגיעות הסכין, בעיקר העמוקות שבהן, פוגעות באיברים פנימיים ומשמעותיים יותר בגופו של המתלונן.

ב. קל וחומר, כשעל הפרק נאשם שידע בפועל, בעקבות תפיסתו וחקירתו כשנה ורבע קודם לאירוע דנן, עד כמה רואה החוק בחומרה אחזקת סכין בנסיבות כבפרשתנו. נתפס בשעתו, נחקר, העמד לדין, ולמרות כל זאת - הנה אנחנו כאן. ועל כך יש להוסיף גם את נסיבותיו של האירוע דנן, בו, במטרה לסייע לאחיו לחלץ את הטלפון הנייד מידי של המתלונן, כנראה, על רקע חוב בגין סמים של האח למתלונן, נטל הנאשם סכין. בכל ההערכה הרבה לסנגור, לכשטען, למשל, כלשונו כי: **"יש פה קירבה לסייג, לפטור מאחריות פלילית, זו נסיבה לעונש, סייג של הגנה עצמית"** [עמ' 89 שורה 16 לפרוטוקול], נקלע ב"כ הנכבד, להערכתו, לטעון שבנסיבותיו של הליך זה נעדר כל אחיזה. מי שלוקח סכין בדרך לפגישה עם מי שלדעתו הוא, הינו עברייני, ועל הפרק פגישה שהיה לנאשם חלק ביוזמה לעריכתה, מנוע, לטעמי, מטענות בכיוון זה.

ג. ועם כל זאת, מקבל אני שקיימים נתונים שגם אם אינם בבחינת נתונים לקולא ממש, יש בהם כדי למתן, וראוי לתת להם ביטוי ראוי גם במסגרת גזר דין זה. ראשית, הגם שנדרש בית המשפט לשמיעת ראיות וכתובת הכרעת דין, נבע הדבר משאלה משפטית ולא מכפירה מצד הנאשם שיש בה רצון להתנער מאחריות. ומה גם שנטה בית המשפט, גם אם כחוט השערה, דווקא לטענות ההגנה. לשון אחר: ניתן לראות בנאשם כמי שקיבל את האחריות למעידתו, גם אם הייתה היא חמורה. נתון רלוונטי נוסף שישליך בפרט על בקשת התביעה לגזור פיצוי לטובת המתלונן, נובע מאי נכונות המתלונן למסור גרסה מלאה וסדורה מעל דוכן העדים. גם אם, מהטעמים שפורטו, אין בכך כדי להצדיק מסקנות גורפות לטובת הנאשם, למתלונן שכזה לא אפסוק פיצויים. לא נעלמה מעיני גם טענת ההגנה, שאף הודגשה בפתח הדיון, שנדרש הנאשם להושיט יד לאחיו המצוי בהתדרדרות [עמ' 88 - 89 לפרוטוקול הטיעונים]. בנסיבות אחרות, יתכן שלטענה זו היה מעט יותר מקום. אך כשעניין לנו בפרשה במרכזה 'סיוע' שביקש הנאשם להעניק לאחיו, וזאת בדרך שהובילה לדקירתו בסכין של מי שכנראה נטל את המכשיר הנייד של האח כעירבון עד לגמר כיסוי חוב בגין סמים, ייתכן שלטענה זו מעט פחות

מקום וניתן היה לשקול לוותר עליה.

ד. לשאלת מתחם הענישה. מדרך העולם נגזר מתחם הענישה ההולם מהנסיבות הכוללות. ככלל, דומני שנקלעו ב"כ הנכבדים מאוד של שני הצדדים לעמדות קצה, וראוי למתחם ביחס לעבירה שעניינה חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובאמצעות סכין שיעמוד על הטווח שבין 16 חודש לבין 48 חודשים.

ה. ולבסוף אציין שגם אם לא אזקוף לחומרה העדר אופק שיקומי ממשי, פשיטא שגם שיקול לקולא, אין כאן. לא נעלמו מעיניי טענות הסנגור ששיקולי השיקום הינם גבוהים ביותר [עמ' 90 שורה 16 לפרוטוקול]. ואולם, גם אם אמנע מקביעה לכיוון השני, ואף אשמח לקוות שאכן כך, מעט לא ברור לי על מה מסתמך הסנגור בטיעונו זה.

ו. ובאשר לנאשם דן, בפרט בשים לב לעברו הפלילי הרלוונטי, מקבל אני את עמדת התביעה, שראוי לגזור את עונשו סמוך יחסית לאמצע המתחם. מי שהורשע כבר באחזקת סכין, לא כלאחר יד יוכל לבקש הקלת יתר בעונשו, לאחר שנקלע, במידה רבה מיוזמתו, לעבירה בנסיבות אלה.

ז. הנאשם היה עצור 35 יום ופשיטא שאורה, כמקובל, על ניכוייה של תקופה זו מתקופת המאסר שתיגזר עליו. בנוסף היה הנאשם במעצר בית מלא עוד כחמישה חודשים ובאשר לא נרשמו לחובתו הפרות כלשהן, אהיה נכון לייחס לכך משקל ולראות בכך שיקול שיש בו כדי למתן במעט את הענישה. מעבר לכך, בכתשעת החודשים האחרונים הותר לנאשם לצאת לעבודה, גם אם בליווי צמוד ולתקופה זו ראוי בנסיבות אלה לייחס משקל מוגבל מאד בלבד.

6. סוף דבר, ותוך שאציין בפרט את חובת בית המשפט לענישה הולמת ומרתעת, גם אם מידתית, גוזר אני כדלקמן:

א. מאסר לתקופה של 30 חודש; מתקופה זו תנוכה תקופה של 35 ימים בהם שהה במעצר ואף אשוב ואציין שנותנת פסיקה זו ביטוי יחסי גם לתקופת מעצר הבית המלא בו שהה

הנאשם. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 15.8.17 בכלא ניצן.

תנאי השחרור בתוקף, עד להתייצבות למאסר. בקשות פרטניות להקלה עד למועד ההתייצבות, תישקלנה.

ב. כמו כן ירצה הנאשם שישה חודשי מאסר, אם בתקופה של שנתיים שתחושב מיום שחרורו יעבור עבירה נוספת לפי פרק י' של חוק העונשין.

ג. קנס בסך 5,000 ₪ או 50 ימי מאסר נוספים במקומם, לתשלום בחמישה תשלומים מיום 1.10.17.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט תמוז תשע"ז, 13 יולי 2017, במעמד הצדדים.